

Doel van de bijeenkomst

- Beeldvorming uit onderzoek Koepelverkenners
- Meningsvorming over te maken keuzen voor vervolg
- Afspraken maken over volgende stappen

Aanwezig van Moderamen, College van kerkrentmeesters PKN Trijesis Ien en Koepelverkenners: Jaap Floor (vz.), Lieuwe Ypma, Yeme Dijkstra, Jan Bouma, Frans Nijman, Johan van der Schaaf, Henk-Jan van Dijk, Tjitske van der Schaaf, Dirk Koehoorn, Marijke Baarda, Sikke Leijendekker en Jac Konig (verslag).

Doel: Het behouden en rendabeler benutten van de monumentale Koepelkerk in Witmarsum.

1. Beeldvorming uit onderzoek Koepelverkennersgroep

Voorafgaand aan de 8 september 2025 bijeenkomst is er overleg geweest met het college van kerkrentmeesters over de aanpak van deze bijeenkomst (verslag in mail d.d. 27 juni 2025). In de kerkenraad is het aanpakvoorstel besproken en akkoord bevonden met uitzondering van de nader te bepalen stap naar de leden van de kerk. De kerkrentmeesters en de leden van het moderamen hebben eerder drie documenten toegestuurd gekregen om in te lezen:

- Verslag van Verkennersgroep Behoud Koepelkerk, juli 2025
- Verslag kerkbezoeken en vergelijking stichtingen in de omgeving
- Brainstorm behoud Koepel totaal 250627

En als bespreknotitie voor deze bijeenkomst:

- Terugkoppeling Koepelverkenners bespreking 8 september 2025 250830 met *vraagstelling voor 8 september een rondje: welke beeldvorming is voor een ieder blijven hangen?*

Rondje beeldvorming aanwezigen

- Zo'n 9 maanden geleden begonnen als Koepelverkenners en nu eerste richtinggevende bevindingen ter toetsing voorgelegd voor beeldvorming en meningsvorm.
- Van belang de te nu nemen stappen te gaan bespreken met daarin hoe de kerkelijke gemeente eerst te gaan betrekken.
- Belang van evenementen voor de Koepel, hoop dat proces nu doorgaat, met een uitkomst waar we als kerkelijke- en dorpsgemeenschap wat aan hebben. Indruk dat het nu nog niet leeft in het dorp. Van de zomer negen kerken bezocht in de omgeving met leerzame indrukken.
- Goed gevoel met behoefte uit het dorp en de noodzaak voor ons. Uit de brainstorm ook duidelijk dat verenigingsleven behoefte heeft, met ook gevolgen voor dat het dorpshuis niet doorgaat. Hoop dat we dit tot een goed einde kunnen brengen.
- Blij dat we er mee bezig zijn. Jammer dat we als groep veel leeftijdsgenoten zien, we moeten nog meer jongeren betrekken.
- Positief. Ik zie het wat groter en breder voor het dorp. Er ligt al veel know how, nog niet veel nieuwe dingen opgemerkt. Vraagt van ons een brede visie te krijgen op wat nodig is voor het dorp, wat pijn kan doen binnen de kerkelijke gemeente. Dit kan opgevat worden als een revolutie waar we begripvol mee om moeten gaan. Heb best wel een beetje haast.
- Er komen veel dingen op tafel die ik zie zitten, met veranderingen om door te voeren. Koepel hoeft geen kroeg te worden, maar wel beter gebruikt. Liefst zo gauw mogelijk.
- Noodzakelijk om gas te geven. We staan als dorp wel stil, mede door het niet doorgaan van het dorpshuis. Vanuit de brainstorm positieve geluiden uit het dorp. Goede samenspraak zien te krijgen met de kerkelijke- en dorpsbesturen.
- Luister graag. Geen slechte gevoelens.

- Slechte gevoelens hebben met het verleden te maken, de kerkelijke gemeente brokkelt af. De ouderen moeten het dragen, waarvan hier aan tafel over 15 jaar nog maar een paar mensen zitten. De vraag wat gaan we doen met de Koepelkerk speelt al vanaf 2015. Een oplossing voor de pastorie is sneller gegaan. Het gaat er om de kerk een functie voor de toekomst te geven, als voorbeeld de school zou ook de kerk kunnen gebruiken. Een theateropstelling voor de Koepel mogelijk maken, met blijvend gebruiksmogelijkheid van de voorwerpen die voor de liturgische diensten nodig zijn. Er moet wat gebeuren. Behoeftte vanuit de kerk is een toekomstig beheer met een lokale stichting of groep die in staat is dit in de praktijk te brengen. Nieuwe taak voor de dorpsgemeenschap, dit is wat ons bindt.
- We zijn er serieus mee bezig en zie graag dat het ergens toe leidt.
- Bij de brainstorm met het dorp veel ideeën geweest, waarvan veel niet kan en een aantal wat wel kan, zoals muziek en tentoonstellingen.

De werkwijze is om vanuit Beeldvorming naar Meningsvorming en daarna tot Besluitvorming te komen. Dit geeft onderscheid in de rollen tijdens dit proces. Kerkrentmeester en Koepelverkenners leggen bij deze een eerste meningsvorm voor aan de kerkenraad. De Kerkenraad met de kerkrentmeesters en Koepelverkenners delen daarna die mening met de kerkelijke gemeente en hoort de mening van de gemeenteleden. De Kerkenraad komt op basis van die uitkomst tot besluiten. In deze bijeenkomst van 8 september bespraken we de noodzaak, kijkrichting voor een vervolg en de betekenisgeving ('missie') van de Koepelkerk.

2. Kijkrichting over te maken keuzen voor vervolg (*meningsvorm*)

Noodzaak voor het behouden en rendabeler benutten Koepelkerk

- Gelet op de leeftijd van een deel van het college van kerkrentmeesters en omdat het groepje niet zo groot meer is, is het van belang een situatie te creëren, waarmee we ook over 15 jaar verder kunnen. Hoe jongere generatie te betrekken, ouders met nog schoolgaande kinderen?
- De betrokkenheid van veel mensen bij de kerk als kerkelijke gemeente is minder geworden.
- De financiële draagkracht Trijers Ien teert jaarlijks wat in en vraagt daarom voor de toekomst wel kostenbewustzijn en meer rendement op het gebruik van de in eigen bezit zijnde gebouwen.
- De kosten van het energieverbruik en de monumentale kerkelijke inrichting beperken dit gebruik, maar er moet meer mogelijk zijn om het gebruik te vergroten.

Kijkrichting voor vervolg

- In eerste aanleg is de verkenning gestart voor alleen de Koepelkerk. Het rendabeler gebruik van de Koepelkerk willen we in samenhang zien met het breder gebruik van de eigen Hoekstien, zie de mogelijkheden voor activiteiten hieronder.
- Kerkelijke gemeenschap als eerste mee laten denken over deze kijkrichting.
- Mogelijke bredere activiteiten toe te kennen aan:
 - Kerk-, rouw- en trouwdiensten moeten mogelijk blijven.
 - Koepelkerk benutten voor grotere evenementen, museaal en jeugd-educatief gebruik: concerten; theatervoorstellingen; evenementen in en rond de Koepel; bezinningsruimte.
 - Hoekstien meer benutten voor laagdrempelige bredere kleinschaliger en middelgrootte dorps-ontmoetingsplaats oefen- en workshopsruimte, vergader-, kaart- en denksportruimte, jeugd- en ouderensoos. Dit met een drankje en een hapje voorziening zonder dat het een kroeg wordt. Opgemerkt dient te worden dat afgelopen tijd al veel meer breder gebruik gemaakt werd van de Hoekstien. Activiteiten zoals: Popkoar

repetities en concert; Soos; jeugdclubs; EHBO; Muziekles; Sinterklaas; eten met doopsgezinde pelgrimgroep en Mennonite Chamber Singers en Witmarsumer koren.

- Het dorp te betrekken voor het gebruik, bestuur en beheer: nader onderzoek naar potentieel gebruik van de twee gebouwen door verenigingen, scholen, instanties, met daarvoor noodzakelijke gebruiksinrichting eisen. Daarbij rekening te houden met reeds beschikbare functionaliteiten van andere gemeenschapsgebouwen in het dorp en de nieuwbouw van de Doopsgezinde Fermanje.
- Toekomst ligt bij de jeugd/kinderen/scholen: Geef kinderen ook een rol in de ideevorming voor het toekomstig gebruik en geef ze later diverse spannende onderhoud activiteiten van de kerk, klokkentoren, orgel, verlichting. Op die manier wordt dit gebouw ook een beetje van hun.
- Plan maken met hulp van deskundigen zoals een architect voor mogelijke aanpassingen van de inrichting Koepelkerk en Hoekstien.
- Monumentale status Koepelkerk rekenschap geven. De monumentale status van de inrichting van de Koepelkerk belemmert een breder gebruik het meest. Zoeken van de grenzen wat mogelijk is om de inrichting voor de keuze voor evenementen aan te passen. De ervaringen van andere kerken, zoals die in Heeg benutten, om zaken op respectvolle wijze voor elkaar te krijgen.
- Minimaal te denken aan verbetering van zichtlijnen, zitcomfort, energieverbruik (isolatie en functionele glazen afscheidingswanden), podiumopbouw, video-, geluid- en licht faciliteiten, WC faciliteit, krasvrije epoxyvloer over grafstenen, entree belemmeringen opheffen, groene afscheiding begraafplaats. Rekenschap geven van dilemma's voor de akoestiek bij verschillend gebruik. Presentatie van Lieuwe Ypma als voorbeeld van mogelijkheden en aanpak.
- Quick wins organiseren: zolang we de verkenning nog loopt, wel al waar mogelijk de kerken gebruiken voor activiteiten. Vb. Oud en nieuwe wende, Jeugdproject, concert Judith.
- Koepelverkenners blijven als begeleiders betrokken bij besprekingen binnen de kerkgemeenschap en met andere geledingen ("Tot de organisatie staat").
- Opdrachtgeverschap voor het vervolgproces gaat naar Kerkenraad, betrokkenheid kerkrentmeesters en kerkelijke gemeente cruciaal.

Betekenis Koepelkerk (meningsvorm uit gegeven opties in brainstormsessie)

Algemene betekenis	Mening aanwezigen 8 december
Historische kern	1 1 1 1 1 1 1 (8)
Hart	
Centrum	
Boegbeeld	
Baken van Witmarsum	
Over-Koepel-end	1
Vertrouwd middelpunt	1 1 1 1 1 1 (6)
Thuisgevoel	
Centraal gelegen	
Symbool voor de verbinding	
Beleving	
Kerk	1 1 1 1 1 1 1 (8)
Koepelcentrum	
Vertelt het verhaal van Witmarsum	1 1 1 1 1 (5)
Beleven en overdragen historie van Menno Simons, Witmarsum/Marne gebied/Friesland	
Gemeenschappelijk	
Monumentale middelpunt van de gemeenschap	

Samenkomen	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 (11)
Samenwerken	1
Voor iedereen	1 1
Plek voor iedereen	1 1 1
Saam-horigheid (klokgelui)	1 1 1
Gastvrije ruimte	
Laagdrempelig	
Toekomst	
Plek waarvoor nieuwe ideeën geboren worden	1
Van waarde voor de toekomst voor gemeenschap	1 1 1 1 1 1 1 1 1 (9)
Beheersfunctie delen met dorp	1 1 1

Een eerste concept proeve op basis van deze uitkomst: Met de Koepelkerk willen we voor Witmarsum een **historisch kern** behouden, een **vertrouwd middelpunt** blijven bieden, dat **het verhaal van Witmarsum** vertelt en waarvan **de klok saam-horigheid luidt**. Samen met de Hoekstien willen we de Koepelkerk als kerk blijven gebruiken en verder een **plek voor iedereen** bieden, in klein en groter verband, om te kunnen **samenkomen** en **van waarde te zijn voor de toekomst voor de gemeenschap**.

3. Afspraken maken over volgende stappen

- In petit comité nader uitwerken van eerste stappen naar kerkenraad, kerkelijke gemeente en rollen van derden zoals dorpsgemeenschap, gemeente SWF, provincie, monumenten instanties, SAFT, classis en Classicaal College voor de Behandeling van Beheerszaken (CCBB). Status bepalen van rollen zoals informeren, meedenken, mee besluiten.
- Terugkoppeling naar de gemeenteleden over de meningsvorming tot nu toe. Aanpak te bespreken in petit comité..
- Besluitvorming door college van kerkrentmeesters en kerkenraad.

Mee te nemen in petit comité inrichting van regiegroep met planning voor:

- Terugkoppeling naar dorpsgemeenschap over voortgangsstatus en te nemen stappen.
- Informatieronde naar gemeente SWF, provincie, SFAT, monumenteninstanties, potentiële fondsen.
- Dorpsbelang, Stichting WitmarsumConnect, Stichting Ekspedysje Wytmarsum, Doopsgezinde Gemeente betrekken voor verkennen organisatorische beheersvormen en mede-eigenaarschap opties.
- Verenigingen en instanties voor potentieel gebruik benaderen.
- Bezoek aan Heeg en Kimsward, voorbeeld kerken qua aanpak naar gemeente, provincie, monumentenzorg. Presentatie van Lieuwe Ypma als voorbeeld van mogelijkheden en aanpak.
- Uitwerking pakket van eisen gebruiksfuncties.
- Mogelijkheden onderzoeken en uitwerken aanpassing inrichting Koepelkerk en Hoekstien met scenario's van inrichting.
- Scenario's voor een bestuur – en beheer organisatie uitwerken.
- Project- en investeringsplan opstellen.
- Ronde langs gemeente, provincie, SFAT, monumenteninstanties, potentiële fondsen.
- Financiering en organisatie regelen.
- Projectorganisatie voor aanpassingen regelen, bestuur en beheerorganisatie inrichten.

Afsluiting met rondje van de beleving van de avond: positieve uitingen.